

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ק"ג 15-05-23740

29 אוגוסט 2017

לפני:**כב' השופטת חנה טרכטינגוט****נציג ציבור (מעסיקים) מר דוד פריד****התובעים****יניב קליקר****ע"י ב"כ עו"ד עירא הדר**

-

הנתבעים**1. קופת פנסיה לעובדי הדסה בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד מיכל גריידי****2. עדן בנימינה ברמן****3. ליאב יהושע ברמן****4. הדס מיטל ברמן****ע"י ב"כ עו"ד אליחי קדוש**

חקיקה שאוזכרה :

[חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים \(ביטוח\), תשמ"א-1981](#)[חוק הביטוח הלאומי \[נוסח משולב\], תשנ"ה-1995](#)

מיני-רציו :

* נדחתה תביעת התובע לקבלת פסק דין הצהרתי לפיו הוא היה בן זוגו והידוע בציבור של המנוח ולפיכך הוא זכאי לתשלום קצבת שאירים מקופת הפנסיה. נפסק, כי הזמן הקצר בו התמשכו היחסים בין בני הזוג, מונעים ההכרה בהם כמי שעומדים בתנאי הסף המינימאליים שנקבעו בתקנון קרן הפנסיה לצורך הכרה בתובע כשאייר מבוטח.

* קופות גמל – קרן פנסיה – המועד להתגבשות זכויות הפנסיה

* עבודה – תגמולים – קרן פנסיה

התובע הגיש תביעה לקבלת פסק דין הצהרתי לפיו הוא היה בן זוגו והידוע בציבור של המנוח ולפיכך הוא זכאי לתשלום קצבת שאירים מקופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ.

בית הדין לעבודה מפי השופטת ח. טרכטינגוט ונציג הציבור ד. פריד דחה את התביעה ופסק כלהלן :

על מנת שהתובע יוכר כאלמן המנוח, עליו לעמוד בשני תנאים מצטברים, האחד הוא ההכרה כידוע בציבור של המנוח והשני של מגורים משותפים משך שנה רצופה לפחות עד לפטירת המנוח.

על פי הפסיקה, הכרה בבני זוג כידועים בציבור היא עניין שבעובדה שיש להוכיחו בראיות. יש להראות כי השניים התכוונו לקשר של תמיד שיש בו מסימני ההיכר של יחידה משפחתית, בעוד שמסיבה כזו או אחרת לא ניתן ביטוי משפטי לאותו הקשר. התנאי השני על פי תקנון קרן הפנסיה הוא מגורים משותפים עם המבוטח לפחות שנה רצופה עובר לפטירה.

במקרה זה, לא מתקיים תנאי המגורים המשותפים במשך שנה רצופה ולפיכך אין התובע זכאי לקצבת שאירים מקרן הפנסיה.

פסק דין

1. לפני תביעתו של מר יניב קליקר (להלן - **התובע**) לקבלת פסק דין הצהרתי לפיו היה בן זוגו והידוע בציבור של מר קיט אלן ברמן ז"ל (להלן - **המנוח**) ולפיכך הוא זכאי לתשלום קצבת שאירים מקופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ (להלן - **הנתבעת** או **קרן הפנסיה**).

2. **על סמך כתבי הטענות וחומר הראיות שהובא בפנינו, אלה הן העובדות אשר אינן שנויות במחלוקת:**

2.1. המנוח, יליד 17.6.66 הלך לעולמו ביום 2.11.14 לאחר שלקה ביום 31.10.14 בדום לב ובפגיעה מוחית, בעת שהיה "מבוטח פעיל".

2.2. המנוח היה אב לשלושה ילדים, עדן, ליאב והדס (בני 17.5, 16 ו-14 בהתאמה בעת הגשת התביעה) (להלן יחד - **ילדיו של המנוח** או **הנתבעים**) והתגרש מאם ילדיו, גבי מרטה ברמן, בשנת 2006 (להלן - **גרושתו של המנוח**). ילדיו של המנוח צורפו לתביעה לבקשת קרן הפנסיה, נוכח כוחה של ההכרעה בנדון להשפיע על זכויותיהם בעתיד ובדיעבד לקצבת שאירים מן הנתבעת.

2.3. התובע יליד שנת 1976 משרת בצבא קבע.

2.4. המנוח והתובע (להלן ביחד - **בני הזוג**) הכירו ביום 24.5.13. באותה עת התגורר המנוח ברח' בוגרשוב בתל אביב והתובע ברח' אידלסון בתל אביב.

2.5. במהלך חודש יוני 2013, לאחר שהתברר כי התובע מעוניין להיות אב לילדים והמנוח לא, נפרדו בני הזוג למספר ימים, במהלכם החליט התובע כי הוא מוכן לוותר על רצונו ולפיכך חזרו בני הזוג להיות יחד.

2.6. החל מיום 30.4.14 ועד לפטירתו של המנוח חיו בני הזוג תחת קורת גג אחת ברח' צבי שפירא בת"א (להלן - **הדירה המשותפת**). בני הזוג חתמו יחד על חוזה השכירות לתקופה של 26 חודשים ומסרו למשכיר במעמד החתימה 26 שיקים בהתאם. כמו כן,

נרשמו בני הזוג בעיריית תל אביב ובחברת מי אביבים כמחזיקים יחד בדירה המשותפת (נספחים ה' 1-2 לכתב התביעה), וכן פתחו חשבון בנק משותף (נספחים ו' 1-2 לכתב התביעה) לצורך הוצאות הדירה המשותפת, ואולם הצדדים חלוקים בשאלה ממתני ניהלו בני הזוג משק בית משותף.

3. ביום 28.11.16 התקיים בפנינו דיון הוכחות. מטעם התובע העידו: התובע; מר עזרא צנדאוקר - חברו של התובע (להלן - **מר צנדאוקר**); גב' ירדנה טל קליקר - אחותו של התובע (להלן - **אחותו של התובע**); גב' אסתר גניס - חברתו של התובע; גב' סירלה רקח - חברתו של התובע. מטעם הנתבעים העידו: גב' עדן בנימינה ברמן - בתו של המנוח (להלן - **עדן**); גב' מרטה ברמן - גרושתו של המנוח ואם ילדיו; גב' דבורה גולדשמיט - שותפתו של המנוח בעסקו וחברתו.

עיקרי טענות הצדדים

טענות התובע -

4. בני הזוג הכירו ביום 24.5.13 ומיד ניצתה ביניהם אהבה גדולה ונרקם ביניהם קשר אינטנסיבי והדוק. למן השבועות הראשונים לקשר התגוררו בני הזוג יחד וחלקו חייהם כבני זוג וכידועים בציבור, עד למותו של המנוח משך למעלה משנה רצופה.

בתצהירו פירט התובע, כי החל מיולי 2013 החלו להתגורר יחד ולקיים משק בית משותף כידועים בציבור. כל אחד מבני הזוג נתן לרעהו מפתח לדירתו והעביר בגדים וכלי רחצה לדירתו של האחר. במועד זה אף פגשו והכירו ילדיו של המנוח את התובע, בדירתו. החל מספטמבר 2013, עת חשפו בני הזוג בפני ילדיו של המנוח את לינתם המשותפת, ועד לפטירתו של המנוח, ישנו בני הזוג יחד כמעט מדי לילה, למעט כאשר נסע המנוח לנסיעות עבודה או כאשר נשאר התובע ללון בצבא, וכן עת ביקש המנוח לבלות לבד עם ילדיו. התובע והמנוח נהגו לשוחח בכל הזדמנות ולפחות פעם אחת ביום בשעות הצהריים ויותר מכך, ככל שעבודתם אפשרה זאת.

כמו כן הוסיף בתצהירו כי באוקטובר 2013, הואיל וקיימו חיי זוגיות מלאים, התחילו בני הזוג לחשוב על מעבר לדירה משותפת. המעבר הושהה היות שהמנוח העדיף שלא לטלטל תכופות את ילדיו לאחר שחוו מעברי דירה רבים. לקראת פברואר החליטו סופית לגור יחד, ולאחר חיפושים מצאו את הדירה המשותפת, אשר על חוזה שכירותה חתמו ביום 18.4.14.

5. בני משפחתו של התובע אהבו מאוד את המנוח, ראו בו בן משפחה והרבו לארח את בני הזוג ולחגוג עמם חגים ואירועים, לרבות עם ילדיו של המנוח, בין היתר כדלקמן: בערב ראש השנה 2013 התארחו בני הזוג לארוחת חג יחד עם אמו של התובע בבית אחותו של התובע, ובערב ראש השנה בשנת 2014 נוספו להרכב זה גם ילדיו של המנוח ואחיו של התובע; במלאת 20 שנה לפטירתו של אב התובע, ערך התובע אזכרה אשר המנוח סייע בהכנות לה והשתתף בה; בערב ליל הסדר בשנת 2014 חגגו בני משפחתו של התובע יחד עם בני הזוג וילדיו של המנוח במסעדה; בחג הסוכות אירחו בני הזוג בדירה את משפחתו של התובע יחד עם סטודנטים שהכיר המנוח בעבודתו; בשנת 2014 השתתף המנוח בחגיגות בר המצווה לאחינו של התובע, אליהם הוזמנו

- אף ילדיו של המנוח, אם כי נבצר מהם להגיע. במסגרת תצהירו פירט התובע אירועים נוספים בהם בילו בני הזוג עם ילדיו של המנוח, כגון הופעות ובילויים, וכן מקרה בו התובע בילה לבד עם ילדיו של המנוח במשחק לייזר. עוד הוסיף התובע כי נרקם גם קשר קרוב בינו לבין בני משפחה וחברים נוספים של המנוח, כגון עם שלושת בני דודיו שחיו בארץ, עמם בילו פעמים רבות.
6. בני הזוג נסעו לחופשות משותפות וביקרו במספר מדינות יחדיו. התובע הציג תמונות של בני הזוג עם ילדי המנוח, ובני משפחה נוספים, כמו גם תמונות של בני הזוג לבד בחופשותיהם ובכלל וכן מכתבים, פתקים והתכתבויות דוא"ל רומנטיות ביניהם (נספחים ז' - י"א לכתב התביעה). במסגרת תצהירו של התובע פירט כעשר חופשות משותפות, מועדיהן ויעדם.
7. בני הזוג תכננו את מיסוד הקשר ביניהם, דיברו על חתונה ותכננו בהתאם טיסה לחופשה וביקרו אצל הוריו של המנוח בארה"ב, אשר אושרה מבעוד מועד על ידי צה"ל (הודעות טקסט העוסקות במיסוד הקשר צורפו כנספחים מ"ז - נ' לתצהיר התובע).
8. לאחר שלקה המנוח בליבו, בעת שהיה מאושפז, לא מש התובע ממיטתו ואף לן בביה"ח. לצוות ביה"ח לא היה ספק בדבר מערכת היחסים בין בני הזוג והם שיתפו את התובע כל העת במצבו של המנוח, לרבות שיתופו המלא בהחלטת משפחתו של המנוח על תרומת איבריו.
9. התובע הוא שיצר קשר עם הוריו של המנוח ותיאם הגעתם לארץ לאחר אשפוזו של המנוח, לרבות השגת אישור מביה"ח המעיד על מצבו של המנוח, אשר נדרש לשם זירוז ההליכים, היות שדרכו של אב המנוח לא היה בתוקף (נספח י"ב לכתב התביעה). לאחר מכן שהו הוריו של המנוח בדירה עם התובע. במסגרת תצהירו חידד התובע כי הקשר עם הוריו של המנוח נוצר למעשה באמצעות גרושתו של המנוח, וכן כי הוריו של המנוח שהו בדירה בימים הראשונים לשהייתם בארץ בלבד.
10. לאחר מותו של המנוח דאג התובע לסידורי הלוויה ולרכישת חלקת הקבר, וכן השתתף בעלות רכישת החלקה והמצבה (נספחים י"ג ו- י"ח לכתב התביעה), במסגרת הלוויה נשא התובע דברי הספד, וכך גם גרושתו של המנוח אשר ציינה כי התובע זכה לבן זוג נפלא. כמו כן, ללוויית המנוח הגיעו מפקדיו של התובע והקצונה הבכירה בחיל הרפואה אשר באו לנחם את התובע ולהיות לצידו. ימי ישיבת השבעה נחלקו בין הדירה המשותפת לבין בית ילדיו של המנוח בבית שמש, כפי שאף נרשם במודעת האבל (נספח י"ד לכתב התביעה).
11. התובע הציג תצלום מצבת המנוח, על גביה נכתב:
- "Our beloved father, son, brother, boyfriend and friend..."**
12. צה"ל הכיר בזוגיות בין המנוח לתובע, שכן לאחר פטירתו של המנוח קיבל התובע חופשה בגין פטירת קרוב מדרגה ראשונה (כאשר הגדרת קרוב כוללת - אב, אם, אח, אחות, בן זוג, בת זוג, ילד או אפוטרופוס) (נספחים ט"ו - ט"ז לכתב התביעה).

13. התובע נמנע מלדרוש את חלקו בירושת המנוח, על אף זכותו החוקית, בשל אהבתו הרבה לילדי המנוח. כמו כן הצהיר התובע כי הוא מתחייב לפצות את ילדי המנוח בגין הפגיעה בקצבתם, ככל שתביעתו תתקבל.

14. נוכח האמור, טוען התובע כי יש להכיר בו כ"אלמן" של מבוטח בהתאם לתקנון הנתבעת. הדבר חשוב לתובע על מנת להנציח את אהבתם של בני הזוג ואת מלחמתו של המנוח למען זכויות בני זוג מאותו המין.

טענות הנתבעת –

15. הנתבעת, חברה בניהול מיוחד, פועלת בהתאם לתקנון קרן הפנסיה, כפי שהתקין המפקח מכוח חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א - 1981, כפי שיהיה בתוקף מעת לעת (להלן - תקנון קרן הפנסיה). פטירתו של המנוח מהווה אירוע מזכה ומשכך חל תקנון קרן הפנסיה בעניין.

16. על פי נתוני קרן הפנסיה, מופיע המנוח כנשוי המתגורר ברח' בוגרשוב, תל אביב. לעומת זאת, על פי נתוני משרד הפנים הינו גרוש, "רווק", המתגורר ברח' פראג, תל אביב.

17. היות שהמנוח נפטר בטרם החל לקבל קצבה מקרן הפנסיה, על התובע לעמוד בהגדרת "אלמנת מבוטח" ו"בן זוג" הקבועים בתקנון קרן הפנסיה.

18. על פי תקנון קרן הפנסיה, נדרשים מגורים משותפים בין בני זוג משך שנה לפני פטירתו של המבוטח, דהיינו מחודש נובמבר 2013. קרן הפנסיה לא השתכנעה מן המסמכים שהוצגו על ידי התובע כי בני הזוג התגוררו יחד וקיימו משק בית משותף לפני מאי 2014.

בני הזוג לא נשאו זה בהוצאותיו של זה, אלא הקפידו על הפרדה רכושית להוצאותיהם הפרטיות. בכך תומכות גם העדויות על כך שלאחר פטירת המנוח ביקש התובע כי ילדיו של המנוח ימשיכו ויישאו תחתיו בהוצאות שכר הדירה המשותפת. יש לתמוה על כך שהתובע מבקש מחד ליהנות מנכסי המנוח כשמדובר בזכות לקצבת שאירים, ומאידך עומד על המשך ההפרדה הרכושית ככל שמדובר בחובות המנוח לתשלום שכר הדירה.

19. ילדיו של המנוח מקבלים קצבת שאירים מקרן הפנסיה, בשיעור 20% מהקצבה הרעיונית כל אחד, והתובע מצדו מבקש לקבל 40% מן הקצבה הרעיונית. היות ששיעור קצבת השאירים אסור שיעלה על 80%, ככל שיוכר התובע כידוע בציבור של המנוח יהיה על קרן הפנסיה לעדכן את שיעור קצבתם של ילדי המנוח, ולהפחיתו לסך של 13.3% לכל אחד, למפרע ממועד הפטירה ולבצע התחשבנות ביניהם לבין התובע בדיעבד.

20. העקרונות המנחים שעל בסיסם פועלת קרן הפנסיה הם הדדיות, ביטוח קבוצתי - שיתופי, שוויון והגשמת המטרה הסוציאלית של מתן פנסיה, תוך התחשבות בכלל מבוטחי הקרן. לפיכך, קרן הפנסיה אינה רשאית להעניק קצבת שאירים למי שאינו עומד בהוראות תקנונה.

טענות הנתבעים

21. הנתבעים מסכימים כי לא מלאו התנאים שבתקנון קרן הפנסיה לצורך הכרתו של התובע כמי שזכאי לקבל קצבת שאירים מקרן הפנסיה. בני הזוג לא התגוררו יחד משך שנה רצופה, אלא רק בחודש אפריל חתמו על הסכם השכירות בדירה המשותפת (נספח ב' לכתב ההגנה מטעם הנתבעים), ועברו להתגורר בה רק ביום 1.5.14, שישה חודשים לפני פטירתו של המנוח.
22. להכרתו של התובע כמי שזכאי לקבל קצבת שאירים מקרן הפנסיה קיימת השלכה קשה על הנתבעים, שכן נתמכו על ידי אביהם המנוח.
23. התובע אינו יורשו של המנוח ואף על פי כן מסרב להעביר לנתבעים, יורשיו החוקיים, את חפציו, מסמכיו ודברי הדואר שלו. כמו כן, התובע נטל את מלוא הכסף שהיה בחשבון המשותף של בני הזוג, ולא העביר את המחצית השייכת למנוח לידי הנתבעים, יורשיו החוקיים.
24. בניגוד לזוגיות קודמת שהייתה למנוח, בזוגיותו עם התובע לא סיפר המנוח למשפחה ולחברים כי הוא והתובע הינם "ידועים בציבור".
25. התובע מסתיר מבית הדין כי במהלך הקשר בין בני הזוג, חוו הם משברים גדולים והמנוח אף חשש מאלימות מצדו של התובע וחשב לא פעם לסיים את היחסים עמו.
26. בניגוד לנטען על ידי התובע: אשתו לשעבר של המנוח היא שיצרה קשר עם הוריו. אמנם התובע טיפל בעניינים הבירוקרטיים אשר נלוו לכך, אולם הדבר לא נעשה נוכח מעמדו כידוע בציבור של המנוח, אלא משום שהוא דובר את השפה העברית כשפת אם בניגוד לגרושתו של המנוח, כמו גם משום שהוא מבין במושגים רפואיים מתוקף תפקידו בחיל הרפואה; הורי המנוח לא שהו בדירה המשותפת כל שהותם, אלא יומיים בלבד ולאחר מכן שהו יתר התקופה בביתם של הנתבעים בבית שמש; הצוות הרפואי בביה"ח לא הסכים להכיר בתובע כבן זוגו של המנוח, וכלל ההחלטות התקבלו על ידי הורי המנוח בלבד. הוריו של המנוח נתנו לתובע ולגרושתו של המנוח להביע דעתם בעניין תרומת האיברים ותו לאו. התובע התנגד לתרומת האיברים וכלל לא ידע, בניגוד לגרושתו של המנוח ולנתבעים כי המנוח חתום על כרטיס אד"י; התובע שילם חלק סמלי ומזערי עבור חלקת הקבר, כמו גם עבור מצבתו של המנוח, וטיפל בבירוקרטיה משום שהוא דובר עברית להבדיל ממשפחתו של המנוח; בבית שמש ובתל אביב נתלו מודעות אבל שונות, בפועל ישיבת השבעה בתל אביב נמשכה יום אחד בלבד, והישיבה בבית שמש 5.5 ימים (נספח ג' לכתב ההגנה מטעם הנתבעים). ההצעה לשבת שבעה חלק מן הזמן בתל אביב הועלתה על ידי גרושתו של המנוח על מנת להקל על חבריו של המנוח המתגוררים בתל אביב ולא להטריחם עד בית שמש; על מצבתו של המנוח נרשמה המילה "Boyfriend", להבדיל מהמילה "Partner", היינו חבר ולא שותף.
27. אין בקבלת שבעה ימי אבל מקום העבודה כדי להוכיח מעמדו של התובע, ולראיה קיבלה גם גרושתו של המנוח שבעה ימים.

דיון והכרעה

28. התקנון האחיד החל על מבוטחי הנתבעת כקרן פנסיה ותיקה קובע בפרק ההגדרות כי החוסה תחת הגדרת "שאייר מבוטח" היא זכאי לקצבת שאיר מבוטח מקרן הפנסיה, כדלקמן:

"אלמן מבוטח - בן זוגה של מבוטחת ביום בו נפטרה, ובלבד שגר עימה במשך לפחות שנה אחת רצופה עד לאותו המועד או שגר עימה באותו המועד ויש להם ילד משותף. לעניין תקופת המגורים תובא בחשבון גם תקופה שבשלה חויבה המבוטחת בתשלום מזונותיו של בן הזוג לפי פסק דין של ערכאה שיפוטית מוסמכת."

"אלמנת מבוטח - אלמנת מבוטח - בת זוגו של מבוטח ביום בו נפטר, ובלבד שגרה עימו במשך לפחות שנה אחת רצופה עד לאותו המועד או שגרה עימו באותו המועד ויש להם ילד משותף. לעניין תקופת המגורים תובא בחשבון גם תקופה שבשלה חויב המבוטח בתשלום מזונותיה של בת הזוג לפי פסק דין של ערכאה שיפוטית מוסמכת."

"בן זוג – אחד משני אלה:

- (1) בעלה של מבוטחת או פנסיונרית;
- (2) מי שהוכר כידוע בציבור כבעלה של מבוטחת או פנסיונרית בהחלטה של ערכאה שיפוטית המוסמכת לכך."

"בת זוג – אחת משתי אלה:

- (1) אשתו של מבוטח או פנסיונר;
- (2) מי שהוכרה כידועה בציבור כאשתו של מבוטח או פנסיונר בהחלטה של ערכאה שיפוטית המוסמכת לכך"

29. ניכר כי התקנון אינו נוקב בלשון המתאימה לבני זוג מאותו מין, כבענייננו, אולם אין בכך כדי להשליך על הזכויות בהיבט המהותי. ככל שיעמוד התובע בתנאי הזכאות הקבועים בתקנון, בשינויים המחויבים, יוכר על ידנו כ"אלמן מבוטח" [השווה מקרים נוספים בהם נדונה שאלת קצבת שאירים לבני זוג מאותו מין, כגון: [עב' 3075/08 פלוני - קרן מקפת לפנסיה ותגמולים בע"מ](#) [פורסם בנבו] (21.4.10) (להלן – עניין פלוני); [ו"ע \(ת"א\) 23191-12-10 רונה לב רן - הרשות לזכויות ניצולי השואה](#) [פורסם בנבו] (6.5.11); [ק"ג \(ת"א\) 3438/09 דניאל אדרי - עירית תל אביב](#) [פורסם בנבו] (16.08.10) (להלן – עניין אדרי); והשווה גם: [בעמ 2478/14 פלונית - פלונית](#) [פורסם בנבו] (20.8.15)].

30. בהתאם לאמור, על מנת שהתובע יוכר כאלמן המנוח, עליו לעמוד בשני תנאים מצטברים, האחד הוא ההכרה כידוע בציבור של המנוח והשני של מגורים משותפים משך שנה רצופה לפחות עד לפטירת המנוח.

א. הכרה כידוע בציבור -

31. על פי הפסיקה, הכרה בבני זוג כידועים בציבור היא עניין שבעובדה שיש להוכיחו בראיות. יש להראות כי השניים התכוונו לקשר של תמיד שיש בו מסימני ההיכר של יחידה משפחתית, בעוד שמסיבה כזו או אחרת לא ניתן ביטוי משפטי לאותו הקשר [ע"ע (ארצי) 1016/00 טלינסקי ליובוב – קרן הגמלאות המרכזית] [פורסם בנבו] (21.6.01):

"השאלה אותה יש לברר במקרים כגון אלו היא האם בקשר שבין השניים היה מסימני ההיכר של קיום יחידה משפחתית, וכפועל יוצא מכך, במקרים המתאימים - האם עקב פטירת המנוח נוצר, לגבי מי שטוענת להיות הידועה בציבור שלו, מחסור כלכלי. יצוין כי גם בהעדר מחסור כלכלי, כגון, כאשר הידועה בציבור היא עצמאית מבחינה כלכלית, היא תחשב כ"אלמנה", אם יוכח קיום החיים המשותפים ביחידה משפחתית (...). ברוח הדברים הללו, כך הוסיף בית הדין וקבע לעניין ההכרה במי שהיא "ידועה בציבור":

'המבחן להכרה בידועה בציבור כאשתו של פנסיונר הוא כפול: ראשית - על בני הזוג לקיים חיי משפחה, דהיינו, מערכת יחסים אינטימית המבוססת על יחס של חיבה, הבנה, מסירות ונאמנות המעידה על קשירת גורל. שנית - עליהם לנהל משק בית משותף, אך לא סתם מתוך צורך אישי של ניהול וכדאיות כספית או סיכום ענייני אלא כפועל יוצא טבעי מחיי משפחה משותפים כנהוג וכמקובל בין בעל ואשה הדבקים אחד בשני בקשר של גורל חיים.

[וראו עוד בעניין זה: [ע"ע (ארצי) 513/06 קריסלדה קסידסיז - מבטחים מוסד סוציאלי של העובדים בע"מ] [פורסם בנבו] (3.5.07) (להלן - עניין קסידסיז)] [ע"ע (ארצי) 1254/00 דורה שליפקין ואח' - הממונה על תשלום הגמלאות] [פורסם בנבו] (26.1.03); [דב"ע (ארצי) נג' 7-6] אנה בטר - קרן הגמלאות המרכזית, [פורסם בנבו] (1994) 141 בעמ' 135; [דב"ע (ארצי) נ"ד 1-6] דר' מרטה אליאן - קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות, [פורסם בנבו] עבודה ארצי, כרך כ"ז (2), 13 (1994)]."

ב. מגורים משותפים -

32. כאמור, התנאי השני על פי תקנון קרן הפנסיה הוא מגורים משותפים עם המבוטח לפחות שנה רצופה עובר לפטירה. לעניין דרישת המגורים נפסק בעניין קסידסיז:

"נוסף לגבי הביטוי ו"גרה עימו" בהגדרת "אלמנה", כי דרישת המגורים יחדו ראויה להיתפרש לא כפשוטה אלא במובנה המושגי, והיא באה להדגיש הצורך בקיום מבחן אובייקטיבי של ניהול משק בית משותף להכרה בידועה בציבור כאשתו של חבר או פנסיונר (עבל 241/05 זאמרא מירי - המוסד) [פורסם בנבו]; זאת בנוסף למבחן הכוונה של קשירת גורל ורצון

לחיים יחדיו. עם זאת יודגש, שעובדת קיום מגורים יחדיו מקימה חזקה הניתנת לסתירה של קיום משק בית משותף.

[ראו עוד בעניין משקלם של המגורים תחת קורת גג אחת [עע \(ארצי\) 19306-10-15](#) יפה שמיע - מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ (בניהול מיוחד) (10.8.17)]

33. השאלה מה ייחשב "מגורים משותפים", נדונה בפסיקה בהקשרים שונים ודומים בעניין קצבאות שאירים. הדברים סוכמו בפירוט לא זה מכבר על ידי בית הדין הארצי [\[ע"ע \(ארצי\) 1818-05-14 החברה המנהלת של קרן הגמלאות של חברי "דן" בע"מ - פלונית \(פורסם בנבו\) \(16.6.15\) \(להלן - עניין חברי "דן"\) \(ההדגשות אינן במקור\)\]](#):

"השאלה בדבר מגורים משותפים, כאמת מידה לבחינת הזכאות לקצבת שאירים, עלתה פעמים אין ספור לביורר בפסיקתו של בית דין זה, תוך שמחד, הוכר משקלם של המגורים תחת קורת גג אחת כמבסס בדרך כלל קיומם של חיי זוגיות הכוללים תלות או שיתוף כלכלי בין בני זוג, ומאידך, מלמדת אותנו הפסיקה, כי היעדרם של מגורים משותפים לא בהכרח שולל קיומם של חיי שיתוף כאמור. על רקע זה, חוזרת בפסקי הדין העוסקים בסוגיה פעם אחר פעם ההנחיה, לפיה יש לבחון כל מקרה על פי נסיבותיו.

...

'הסימן העיקרי של קיום מצב של פירוד בין בני זוג הוא שהם אינם גרים במשותף, באופן מלא או חלקי, או באופן זמני ומשתנה או מתמשך. העובדה שבני הזוג אינם גרים במשותף באופן מלא ומתמשך מצביעה על קיום פירוד אשר יכולה להיות לו תוצאה משפטית לעניין שלילת זכויות האלמנה לקצבת שאירים... בנוסף לכך, יש להבחין בין נסיבות אובייקטיביות שבעקבותיהן נוצר הפירוד בין בני הזוג, ואשר אלמלא אותן נסיבות לא היה פירוד ביניהם (כגון, אשפוז עקב מחלה ממושכת של אחד מבני הזוג, שהות מאונס של אחד מבני הזוג במקום אחר במשך תקופה ארוכה), לבין נסיבות שבהן הפירוד נעשה על פי רצונו של אחד מבני הזוג, כדי לקבוע האם אכן היה פירוד בין בני הזוג. אף בנסיבות שכאלה יתכן שבני הזוג לא ייחשבו כמי שהיו נפרדים, כאשר - לדוגמה - בן הזוג שומר על קשר אפשרי עם בן הזוג המאושפז או השוהה במקום מאונס אחר בדוגמאות שהובאו לעיל.' [\(דיון \(ארצי\) נב/0-69](#) אביבה ליאון - המוסד לביטוח לאומי, [פורסם בנבו] פד"ע כד 458 (1992);...)

34. בנושא המגורים המשותפים חלה הגמשה בעמדת הפסיקה כך [\[עב"ל \(ארצי\) 47676-01-14 מזל סלח - המוסד לביטוח לאומי \(פורסם בנבו\) \(4.4.17\)\]](#):

בנושא זה אכן חלה הגמשה בעמדת הפסיקה, אשר קבעה כי לתנאי האמור "יכול וינתנו... ביטויים שונים בגילאים שונים, במצבי בריאות שונים, ואף בתנאים כלכליים שונים" (ר' דב"ע (ארצי) מד/0-62 המוסד לביטוח לאומי נ' זהבה משעלי [פורסם בנבו] (10.9.84); (ר' גס: דב"ע (ארצי) נו/0-255 מימי עטר נ' המוסד לביטוח לאומי, [פורסם בנבו] פד"ע לב 385 (1999)); ע"ע (ארצי) 144/03 אסתר לב נ' הממונה על תשלום הגמלאות [פורסם בנבו] (15.3.04); עב"ל (ארצי) 59/03 גבריאלה סבן - המוסד לביטוח לאומי, [פורסם בנבו] (29.1.04); ע"ע (ארצי) 4247-12-15 מזל מימון נ' קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ [פורסם בנבו] (27.2.17) יחד עם זאת, התשובה לשאלה האם מוצדק לראות בנסיבות מסוימות שבהן בני הזוג לא התגוררו יחדיו באופן מלא או חלקי "מגורים משותפים" עשויה להיות מושפעת מן הקביעות הנוגעות לעצם קיומו של שיתוף זוגי במובנו המהותי. לשון אחרת, ההכרעה בסוגיות הנוגעות לטיב ולעוצמת השיתוף הממשי או הרעיוני עשויה להשליך על ההכרעה בשאלה האם ראוי להכיר בקיומם של מגורים משותפים באותן נסיבות."

מן הכלל אל הפרט

35. לאחר שבחנו את העדויות והמסמכים שהוצגו בפנינו, שוכנענו כי בין בני הזוג התקיים קשר אמיץ, חברי וקרוב אינטימית ונפשית, וכי בילו יחד ערבים ולילות רבים, שבתות וחגים, אירועים משפחתיים וחופשות משותפות. התרשמנו מאהבתם הרומנטית של בני הזוג, כפי שעלתה, בעיקר אך לא רק, ממכתבי האהבה הרבים שהציג התובע, בהם באה לידי ביטוי גם כוונתם להינשא ביום מן הימים. חיזוק לעמדה זו מצאנו אף בדברי ההספד של גרושתו של המנוח בהם יש התייחסות לזוגיות היפה. אף על פי כן, נקדים ראשית לאחרית ונאמר כי באנו לכלל מסקנה שלא מתקיים תנאי המגורים המשותפים במשך שנה רצופה ולפיכך ואין התובע זכאי לקצבת שאירים מקרן הפנסיה, מן הנימוקים שלהלן.

36. אין מחלוקת כי בני הזוג לא גרו יחד תחת קורת גג אחת, אלא מיום 1.5.14, דהיינו חצי שנה עובר למותו של המנוח. השאלה לפיכך היא באם בנסיבות העניין יש לראות בהם בכל זאת כמי שגרו יחד וקיימו משק בית משותף אף בחצי השנה הרצופה שקדמה לכך. נזכיר כי לגרסת התובע החלו ללון יחד כמעט מדי לילה החל מחודש ספטמבר 2013 ובתדירות נמוכה יותר מחודש יולי 2013. על כן בהתאם, תיעשה הבחינה שלהלן האם יש לראות בתובע כבן זוג של המבוטח שגר עמו ביחס לתקופה שמחודש ספטמבר 2013 ועד לחודש אפריל 2014.

37. גרסתו של התובע ביחס לנסיבות המעבר ללינה משותפת הייתה מתפתחת. התובע לא הוכיח כי התגורר עם המנוח החל מחודש ספטמבר 2013 תוך קיום התכלית של שיתוף כלכלי וניהול משק בית משותף.

במסגרת כתב התביעה נטען כי כבר למן השבועות הראשונים במשך למעלה משנה רצופה, בני הזוג גרו יחד וכן בסמוך לטענה זו נטען כי נרשמו יחד בעירייה וניהלו חשבון בנק משותף ותו

לאו. מתיאור הדברים ניתן היה אך להסיק כי מדובר במגורים משך כל התקופה בדירה המשותפת ברח' שפירא.

אלא שבהמשך, במסגרת התצהיר הוצג לראשונה פירוט בדבר מגוריהם של בני הזוג בדירות נפרדות, וכן נתגלתה העובדה שהרישום בעירייה נעשה למעשה לראשונה ביחס לדירה המשותפת. בהמשך, במסגרת עדותו בפנינו, ציין לראשונה כי חשבון בנק משותף נפתח למעשה עובר למעבר לדירה המשותפת במאי 2014 (פרוטוקול ע' 4 ש' 6 - 7); וכמו כן, בעת חקירתו החוזרת, חשף התובע לראשונה נסיבות חדשות אשר בגינן החליט ללון אצל המנוח ולגור עמו בדירתו בעיקר, והן העובדה שהתובע סבל מביעותי לילה נוכח התעללות מינית שעבר בילדותו (פרוטוקול ע' 11 ש' 7 - 25). הנה כי כן, העובדה שהתובע לא שטח את מלוא האירועים ואופן השתלשלות מערכת היחסים בין בני הזוג, מערערת את גרסתו הנחרצת כפי שהוצגה בכתב התביעה בדבר מגורים משותפים רצופים למעלה משנה.

38. זאת ועוד, בני הזוג החזיקו בדירות נפרדות משך שנה שלמה עד למעבר לדירה המשותפת, ולא הוכח כי חלקו בנטל הכלכלי או במטלות הכרוכות באחזקת איזה מן הדירות. אמנם לא נעלמה מעינינו עדות בדבר העובדה שהתובע תיקן באופן חד פעמי חלון בדירה ששכר התובע (סעיף 31 לתצהיר התובע) אשר גובתה בעדותם של עדיו, ואולם אין במקרה בודד כדי להרים את הנטל לקיום משק בית משותף. ביחס לתקופה זו שעד למאי 2014, לא הוצגו בפנינו ראיות על רכישות משותפות, על רכישת מצרכים לבית באופן שוטף או בכלל, על גידול בהוצאות השוטפות או ירידה בהן, ואף לא פירוט בנוגע לאופן תכנון ותשלום חופשות משותפות. נהפוך הוא, צוין על ידי התובע כי שתיים מן החופשות במהלך תקופה זו שולמו על ידי אחד מהם וניתנו כ"מתנה" לאחר לרגל יום הולדתו. היעדרן של טענות בדבר הנשיאה בהוצאות במהלך החודשים שקדמו למאי 2014, מהווה ראיה לכך שלא הייתה כל חלוקה בין המנוח לתובע בעניין זה וכי כל אחד נשא בהוצאותיו האישיות. לא נעלם מעינינו כי התובע הזכיר בחקירה חוזרת "קופה שהייתה לנו לבילויים משותפים", אולם טענה זו לא בא זכרה בתצהירו, ואופן ניהולה נותר עלום. כך או כך מדובר בקופה קטנה לצורך בילויים בלבד ולא לצורך ניהול בית משותף. לפיכך, אין בידנו לתן משקל לטענה זו או לראות בה כמטה את הכף.

39. יתירה מכך, למעט טענה בודדת בתצהירו של התובע (סעיף 18), אשר נכתבה ביחס לתקופה שבסמוך לאחר תחילת הקשר בדבר החלפת מפתחות בגדים וכלי רחצה בין הדירות, אף לא הוצגו ראיות לכך שחפציו של האחד מצויים היו באופן קבוע או מסודר בדירתו של האחר, והתובע אישר כי כל אחד נשא בהוצאות דירתו שלו (פרוטוקול ע' 6 ש' 11 - 19). כך גם לא נטען כי רכשו חפצים כלשהם במשותף, ולא התרשמנו כי בפועל נוהל משק בית משותף מסוג כלשהו. לא נעלם מעינינו כי עדין אישרה כי מברשת השיניים של התובע הייתה בדירתו של המנוח, ואולם הדעת נותנת כי עצם השארתה מעידה לכל היותר על לינה משותפת לפרקים כאלה ואחרים, אך לא על חיי שיתוף. כמו כן, לא הביא התובע שום עדות לכך שצדדים שלישיים חזו במגוריו עם המנוח באופן שוטף, או למצער ספורדי. מר צנדאוקר אמנם העיד כי הייתה תקופה שבה לן בדירתו של התובע והוא לא היה שם, אלא שאין בכך כדי להעלות או להוריד מן המסקנה שהתובע והמנוח נהגו ללון לפרקים זה אצל זה ותו לאו. למעשה נהפוך הוא, העובדה שגם למר צנדאוקר היה מפתח לדירתו של התובע מחלישה את חוזקה של הטענה בהקשר של בני הזוג.

40. לא נעלם מעיננו כי הגם שבני הזוג לא התגוררו בדירה אחת, הרי שבילו הרבה יחדיו תוך שיתוף ילדי המנוח בבילויים המשותפים, לרבות ארוחות חג במשפחתו המורחבת של התובע. יתירה מכך תואר אף מקרה בו התובע בילה לבד עם ילדי המנוח במשחק לייזר. עובדות אלה אכן תומכות בקשרי האהבה האמיצים בין התובע למנוח, אך אין בהן כדי לאיין את דרישת המגורים המשותפים תוך קיום משק בית משותף בתקופה שקדמה להם.

41. אשר לשאלה האם מדובר ביחסי שיתוף וזוגיות, אף מצב שבו לא התגוררו יחד ולא ניהלו חשבון משותף, אכן נפסק כי ניהול משק בית משותף אינו בהכרח שיתוף קנייני בנכסים, שכן שאלת ההפרדה בנכסים היא שאלה נפרדת. ניהול משק בית משותף אינו בהכרח קנייני, אלא ש"פירושו שיתוף במקום מגורים, אכילה, שתייה, לינה, הלבשה ושאר צרכים שאדם נזקק להם בימינו אנו בחיי יום יום כאשר כל אחד מבני הזוג מקבל את הדרוש לו ותורם אם מכספו ואם מטרחו ועמלו את חלקו כפי יכולתו ואפשרויותיו...". היינו, הקיום הכלכלי מושתת על שיתוף במאמצים ובאמצעים לשם קיום הצרכים הנ"ל" [ראו לעניין זה ע"א 107/87, שרה אלון - פרידה מנדלסון, מג (1) 431 (1989); ע"א 621/69 קרול נסיס - קוינה יוסטר פ"ד כ"ד (1) 617, 619 (1970)].

42. מהעובדות שהונחו בפנינו עולה תמונה של קשר זוגי רומנטי אמיץ ואמתי ההולך ומתהדק, הגם שבקצב מהיר, אלא שנסיבות מצערות קטעו אותו בטרם הבשילה שנה שבה הוכחו מגורים משותפים תוך קיום משק בית משותף.

43. יחסים זוגיים, בין מאותו מין ובין ממינים שונים, עשויים ללוש בעת המודרנית צורות ואופנים שונים של התנהלות זוגית, והיעדר מגורים משותפים לא בהכרח יטה את הכף לקביעה כי לא התקיימו הקריטריונים הנדרשים בהגדרת "שאר מבוטח". עם זאת, במקרים אלה יש להוכיח כי נסיבות אובייקטיביות הן אשר הובילו את בני הזוג לחיות בנפרד. במקרה זה, התובע לא סיפק כל הסבר לשאלה מדוע המשיכו בני הזוג להחזיק בשתי דירות נפרדות משך כל התקופה האמורה והאם הייתה מניעה לחיות באופן בלעדי באחת מהן, ולו החל מספטמבר 2013, קל וחומר מאוקטובר 2013, עת החליטו בני הזוג, לטענת התובע (פרוטוקול ע' 5 ש' 20 - ע' 5 ש' 10) על מגורים משותפים. הגם שהתובע הסביר כי בני הזוג התמהמהו עם המעבר לדירה המשותפת בשל הרצון למנוע מעברים רבים מדי מילדיו של המנוח, הסבר המקובל עלינו כסביר כשלעצמו, לא ביאר מדוע לא חדל במועד זה להחזיק בדירתו השכורה ברח' אידלסון ועבר להתגורר אצל המנוח אם בלאו הכי בילה שם את לילותיו.

44. שוכנענו כי המגורים הנפרדים עד חודש 05/14 נבעו מהתקדמות הקשר ומבחירה אישית. לא הוכח כי בתקופה שעד למעבר לדירה המשותפת, גם אם נהגו ללון כל לילה ביחד באחד משני הבתים, קוימה התכלית של ניהול משק בית משותף.

45. הרצון למגורים משותפים התממש עם חיזוק הקשר ותוך כדי החלטה שהחלה "להתבשל" בחודש אוקטובר "ועלתה מדרגה" בחודש פברואר עת החלו לחפש בפועל דירה.

46. העובדה כי המעבר לדירה המשותפת היוותה עליה ברמת הקשר ובשיתוף הכלכלי נלמדת מן העובדה שרק עובר למעבר לדירה המשותפת פתחו בני הזוג חשבון בנק משותף, גם אם הוא חלקי, לצורך הוצאות הבית.

עם המעבר לדירה המשותפת יצרו בני הזוג שיתוף קנייני ולא קודם לכן. העובדה כי עוד לפני כן נהגו להרבות ללון האחד בדירתו של האחר, אינה עומדת במבחן אובייקטיבי של ניהול משק בית משותף.

לא כל בני זוג המקיימים קשר חברותי הכולל לינה משותפת, אף אם הינו במגמת התחזקות שסופה בחיי שיתוף מלאים או בנישואים, יחשבו כמי שגרים יחד לצורך הכרה בזכאותם לקבל קצבת שאירים על פי תקנון קרן הפנסייה.

47. יש להדגיש כי כל עדי התובע היו חבריו האישיים טרם היכרותו עם המנוח. התובע לא הביא לעדות מי מחברי המנוח, ובפרט בני דודיו עמם טען כי נרקם קשר קרוב במיוחד. אמנם התובע טען כי עדים אלו ביקשו שלא לקחת חלק בהליך והוא כיבד את בקשתם (פרוטוקול ע' 9 ש' 1 – 5) אולם מדובר בטענה עלומה, הנדמית כבלתי סבירה בהתחשב בזכות המהותית המבוקשת בתביעה.

מנגד, לא התעלמנו מהאינטרס של הנתבעים, ילדי המנוח, לרבות גרושתו של המנוח, להוביל לדחיית התביעה, בשל העובדה כי הכרת בית הדין בתובע כידוע בציבור של המנוח תפגע בזכויותיהם הממוניות ברכושו של המנוח ובזכותם לקצבת שאירים. עם זאת, מעדותו של התובע עצמו לא הוכח כי הוא גר עם המנוח לפחות שנה עד ליום בו נפטר, מגורים אשר יש בהם כדי לקיים את התכלית של ניהול משק בית משותף.

48. הצדדים הקדישו בסיכומיהם מקום לטענות בדבר השאלה האם מדובר בקשר מונוגמי או לא, והאם הייתה מצד התובע אלימות כלפי המנוח באופן שגרם למנוח להטיל ספק בכוונותיו לקשור את גורלו עם התובע.

לא מצאנו לדון במחלוקות אלה משאין בהן כדי להכריע את גורל התביעה. אף אם ניהלו הצדדים מערכת יחסים פתוחה, טען התובע כי אין מדובר בתופעה חריגה עת עסקין בבני זוג מאותו מין ומכל מקום לטענתו שלא נסתרה, לא מומשה על ידו הבחירה לקדם יחסים עם שותפים אחרים.

כך או כך, לא נסתרה הטענה כי ההחלטה אם לקיים קשר מונוגמי או מערכת יחסים פתוחה התקבלה בהסכמה על ידי התובע והמנוח ואין בכך משום ראייה שבני הזוג לא היו ידועים בציבור.

כך אף לגבי המחלוקת האם התובע גילה סימני אלימות כלפי המנוח. הוכח בפנינו כי מדובר במערכת יחסי אהבה ואינטימיות אשר לדאבון הלב נגדעה אחרי זמן קצר.

הזמן הקצר בו התמשכו היחסים בין בני הזוג, הגם שהיו אלה כאמור יחסים של זוג מאוהב אשר תכנן את עתידו המשותף, מונעים מאתנו לראות בהם כמי שעומדים בתנאי הסף המינימאליים שנקבעו בתקנון קרן הפנסייה לצורך הכרה בתובע כשאייר מבוטח.

49. הפסיקה הכירה במקרים בהם לא היה בהיעדר מגורים משך שנה רצופה כדי למנוע הכרה בשאיר מבטוח ככזה, אולם כפי שהובהר לעיל ויובהר בהמשך, אין מקרה זה דומה לאותם מקרים בהם בערוב ימיהם מחליטים בני זוג בשל נסיבות אובייקטיביות כי מגורים לחוד מתאימים יותר לאורח חייהם מבלי שהדבר יפגע בזוגיותם ובקרבתם. במקרה שלפנינו מדובר בזוג שטרם הספיק לעמוד בתנאי תקנון קרן הפנסיה, ונראה מלשון התקנון כי אלו הם בדיוק המקרים אותם ביקשו להוציא מכלל הזכאות.

50. התובע טען בסיכומיו כי בתקנון קרן הפנסיה רשום "גר עימו" ולא "גר עימו בדירה אחת", כהוכחה לכך שדרישת המגורים לא חייבת להתממש בדירה אחת. אין בידנו לקבל טענה זו, אשר לא נתמכה בהלכה הפסוקה, לא ברור מקורה והיא עומדת בסתירה לנפסק **בעניין חברי "דן"** (כמובא לעיל).

51. על כן, באנו לכלל מסקנה כי אין בנסיבות העניין כדי ללמד על מגורים משותפים או על קיום משק בית משותף. ניכר כי המנוח והתובע בחרו להתגורר בנפרד עד שגמרו בדעתם לעבור למגורים משותפים, ויהיו הסיבות לכך אשר יהיו. היינו, לא שוכנענו כי התובע והמנוח ניהלו משק בית משותף כנהוג בין בני זוג הבוחרים לקשור גורלם, אלא מיום 1.5.14 ואילך בלבד.

52. טרם סיום נעיר לעניין חלק מפסקי הדין שהוצעו על ידי התובע על מנת לתמוך בתביעתו, כי:

אין לטעמנו ללמוד מהנפסק **בעניין אדרי**, מקרה בו דובר בבני זוג אשר זוגיותם נמשכה משך 12 שנה, ואשר קיימו מגורים משותפים בדירה אחת על פי קביעת בית הדין, הגם שהחזיקו בפועל בשתי דירות. נקבע כי העובדה שבדירתו של התובע התגוררה אמו הקשישה, מהווה נסיבה אובייקטיבית לכך שהחזיקו שתי דירות. כמו כן, הובאה במנעד השיקולים, העובדה שמדובר בבני הגיל השלישי, שבו החזקתן של שתי דירות הינה סבירה ומקובלת. יתרה מזאת, באותו עניין קיימת הייתה צוואת המנוח אשר בה ביקש המנוח לדאוג לתובע וציין כי הם מוכרים בציבור כזוג.

כך גם לא ניתן לגזור גזירה שווה מעניין **פלוני** אשר עסק בקשר בין בני זוג שנמשך 25 שנה. בני הזוג קיימו מגורים משותפים בדירה אחת משנת 1985 ועד לשנת 2001. בית הדין קבע כי מדובר בנסיבות אובייקטיביות אשר הובילו את בני הזוג לחדול בתקופה מסוימת מקיום מגורים משותפים, עקב פטירתה של אם בנו של התובע בשנת 2001 אשר בעקבותיה עבר הבן לגור עמו, כמו גם עקב כך שהקשר בין בני הזוג הוסתר מסביבתם וממשפחותיהם, לרבות מפני הבן. בית הדין קבע כי בני הזוג המשיכו לקיים זוגיות כל התקופה, וכי לאחר גיוסו של הבן בשנת 2005 שבו וגרו יחד למעט כאשר לן התובע עם בנו בדירה אשר השכיר שניים משלושת חדריה, וכן כי קיימו משק בית משותף, חלקו את הוצאותיו והחזיקו רכבים משותפים.

אף לא ניתן להסתייע בנפסק בעניין מורוזינסקי [עב (ת"א) 6958/07 **סבטלנה רביב מורוזינסקי** - **קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ**] [פורסם בנבו] (31.3.09). פסק הדין בחן, בניגוד לעניינו את זוגיותם של בני זוג נשואים, בני הגיל השלישי, לאחר שהוכרה התובעת כזכאית לקצבת שאירים על ידי המוסד לביטוח לאומי. נקבע כי נסיבות אובייקטיביות (לקות

נפשית של בן המנוח) הן שמנעו מבני הזוג לקיים מגורים משותפים מלאים, וכי כל אימת שהתאפשר, היה המנוח לך עם התובעת. כמו כן, נקבע כי הוכח שהמנוח רכש חפצים רבים ומצרכים לדירת התובעת, ביצע בה תיקונים, בעוד שהתובעת רכשה עבורו בגדים ואביזרים, בישלה עבורו ועבור ילדיו וכן סעדה אותו בביתה בעת שהיה חולה במחלת הסרטן, ובנו היה מאושפז במחלקה סגורה.

53. מקל וחומר אף לא ניתן להסיק דבר מפקקי הדין הנוספים אשר הוזכרו ללא פירוט וללא הנמקה. די בכך שנציין כדוגמא את עניין משעלי [דב"ע מד/0-64 המוסד - משעלי, [פורסם בנבו] [פורסם בנבו] פד"ע טז(1) 3 (1984) (להלן – עניין משעלי)] ואת עניין אביטל [עב"ל 1169/01 אביטל - המוסד [פורסם בנבו] (10.5.04) (להלן – עניין אביטל)] שניהם עסקו, בקצבת שאירים לפי [חוק הביטוח הלאומי](#) [נוסח משולב], תשנ"ה – 1995, הדורש תנאים דומים.

בעניין משעלי נקבע כי אין לשלול "מגורים משותפים" מצב שבו זוג התגרש בנסיבות מיוחדות וקשות, אך המשיך לנהל משק בית משותף, לרבות סיעוד המנוח, אשר נמצא בבית זוגתו ימים שלמים מבוקר עד ערב, ולפיכך אין בעובדה שהלך ללון בלילה בחדר שהעניק לו משרד הרווחה, משום הוכחה לכך שחיו בנפרד. **בעניין אביטל**, היה זה מקרה בו סברה דעת הרוב כי ניכרה כוונה ברורה לחיים משותפים עם מי שהייתה ידועה בציבור של המנוח משך 34 שנים באותו האופן, בהן תמך בה כלכלית והשתתף בהוצאות מדי חודש בחודשו, ראה בביתו כביתה, היה מגיע כל אימת שהייתה לו הפסקה ולן שם מדי סוף שבוע.

54. במובחן מן המקרים שביקש התובע להיתמך בהם, בענייננו, לא הייתה קיימת מניעה אובייקטיבית ממגורים משותפים. מעבר לראייה כי בני הזוג עברו להתגורר יחדיו בפועל כעבור זמן לא רב, ילדיו של המנוח ממילא ידעו על הקשר בין בני הזוג, והמנוח גר בעבר, לא אחת, עם בני זוג נוספים אחרים. כאמור גם לעיל, השיקול שלא לטלטל את הילדים, יש בו כדי להסביר מדוע לא עבר המנוח לדירה אחרת, ואולם אין בו הסבר לשאלה מדוע המשיך התובע להחזיק בדירתו באידלסון ולא עבר באופן ברור לדירה בבוגרשוב, בפרט משמדובר בדירה שכורה ולא בנכס בבעלותו אשר ביקש לשמרו. על כן, אין בנסיבות המקרה שבפנינו כדי להתגבר על היעדר מגורים משותפים בתקופה שקדמה ליום 30.4.14.

55. סוף דבר

התביעה נדחית.

בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

זכות ערעור על פסק הדין תוך 30 יום מהמצאתו.

ניתן היום, ז' אלול תשע"ז, (29 אוגוסט 2017), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

חנה טרכטינגוט, שופטת

נ.צ.מ. דוד פריד

חנה טרכטינגוט 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)